

X. Rakennuskonttori.

Kaupungininsinöörin antama kertomus vuodelta 1910 oli seuraavaa sisällystä:

Rakennus-
konttori.

Rakennuskonttorin vakinaisessa henkilökunnassa ei vuoden varrella ole muutoksia tapahtunut.

Ylimääräisistä insinööri-, arkkitehti- ja piirustaja-apulaisista oli kustannuksia 15,870 markkaa määrärahan ollessa 16,000 markkaa.

Metsänvartija-apulaisia ja metsänkasvatusta varten olevasta 2,000 markan määrarahasta säästy 854 markkaa, lähinnä sen johdosta että osa metsänhakkuussa saaduista lehtipuunjätteistä käytettiin peiteaineena kallionlouhinnassa. Kun jätteiden tukkuamisesta ja kuljetuksesta olleet kustannukset panttiin maksettaviksi niiden töiden määrarahasta, joissa tätä ainetta käytettiin, säästy vastainnaittu määrärahan osa.

Tarveaineista ja apuripäivätoista olleet kustannukset ylittivät Smk:lla 331: 74 tarkoitusta varten osotetun 10,000 markan määrärahan.

Tarverahoja varten oli 2,500 markan määräraha, joka miltei kokonaan käytettiin tarkoitukseensa.

Kadut ja yleiset
paikat.

Katujen ja yleisten paikkain erinäisiä korjauksia varten osotettu 15,000 markan määräraha ylitettiin Smk:lla 1,999: 87, sen johdosta että valtionrautateiden täytyi venäläisen vapaan profilin aikaansaamiseksi siirtää Katajanokalla olevia raiteita pitkiltä osilta, minkätähden noin 4,000 m² ketokiveystä täytyi uudestaan laskea.

Rautatien pohjoisosan korottamisesta ja ketokiveyksen uudistamisesta oli laskettu olevan kustannuksia 35,000 markkaa. Tässä ei kuitenkaan ollut otettu lukuun noin 300 m² paraslaatuista noppakiveystä asfalttiin, mikä työ kaupungin täytyi teettää rautatiehallituksen päätettyä päällystää uuden asematalon edustalla olevan katuosansa paraslaatuuisilla noppakivillä. Tästä aiheutunut lisätöy voitiin kuitenkin teettää tarvitsematta tarkoitukseen myönnettyä määrärahaa ylittää, sillä suuri osa täyteen tarvittavasta maasta saatiin maksutta yksityisiltä rakennusmailta.

Hietalahden etelärannan ketokiveys uudistettiin lasketuilla 4,800 markan kustannuksilla.

Eräiden kaupungin katuosain viereisten kaiteitten uudestirakentamisesta ja korjauksesta oli kustannuksia Smk 8,943: 32, määrärahan ollessa 9,000 markkaa. Merilinnan huvilan edustalla Puistokadun varrella olevan puukaiteen sijaan tehtiin uusi sementti-tiilistä. Rautakaiteita ei vuoden varrella tehty, vaan meni suurin osa määrarahasta entisten puukaiteitten korjaukseen ja uudestirakentamiseen.

Itäisen viertotien laajentamista varten olevasta 15,000 markan määrarahasta käytettiin vuoden varrella Smk 9,172: 02 viertotien laajentamiseen korttelin n:o 305 tontin n:o 3 sekä korttelin n:o 358 tonttien n:ojen 51, 53 ja 55 viereltä. Määrärahan säästö siirrettiin vuoteen 1911.

Laitettaessa jalkakäytävää kaupungille kuuluvaan Laivastokadun pohjoispengermän osaan ja tätä katua vierrettäessä ylitettiin määräraha 10,850 markkaa Smk:lla 164: 74, sen johdosta että mainittu työ teetettiin L. Satamakadun kaupungille kuuluvan osan tasotuksen ja viertämisen yhteydessä, mikä seikka vaikeutti työkustannusten erottamista toisistaan, niin että jälkimäistä työtä varten olevasta 5,400 markan määrarahasta jäi tähteeksi Smk 944: 05.

Vuoden rahasääntöön oli otettu 12,700 markkaa Laivurikadun kaupungille kuuluvan osan päällystämiseksi ketokivillä Tehtaan- ja Merikadun väliltä. Maistraatti kuitenkin velvoitti yksityiset talonomistajat päällystämään katuosansa vierroksella, minkä johdosta mainitun kadun kaupungille kuuluva osakin oli päällystettävä samalla aineella. Tästä työstä oli kustannuksia Smk 12,563: 77.

Kaupungille kuuluvan Neljännen linjan osan viertämiseen korttelin n:o 318 tontin n:o 5 sekä koko korttelin n:o 319 viereltä oli rahasäännössä osotettu 9,300 markkaa, mutta mainittua työtä ei voitu suorittaa loppuun, syystä ettei maistraatti vielä ollut voittanut rajakkaisten talojen omistajia päällystämään katuosiaan. Määrarahassa syntynyt säästö siirrettiin vuoteen 1911 työn loppuunsaattamista varten.

Sörnäsin rantatien päällystäminen ketokivillä Lintulahden- ja Vilhovuorenkadun väliltä suoritettiin loppuun, ja säästyivät määrarahasta 19,500 markasta Smk 806: 24.

10 metriä leveän ajotien päällystämiseksi I noppakivillä pitkin Rahapajanrannan itäpään ulkolaitaa oli osotettu 40,800 markkaa, mutta työ ei valmistunut täydellisesti, eikä sitä paitsi rautatiehallitukselta ollut saapunut laskua vastakiskoista ennen tilinpäätöstä, minkätähden säästö Smk 17,509: 92 täytyi siirtää vuoteen 1911.

Laadittaessa kustannusarviota Rahapajanrannan kahden uloimman rautatieraiteen jatkamiseksi itään päin sekä uuden yhdysraiteen laskemiseksi ensinmainittujen ja Katajanokan pääraiteen välille oli edellytetty, että kaupunki, samoinkuin aikaisemminkin, saisi rautatiehallitukselta maksutta sekä kiskot että vaihteet. Kun näin ei kuitenkaan käynyt, vaan kaupungin täytyi kustantaa vaihteet, kävi välttämättömäksi siirtää tämän johdosta syntynyt vajeus mainittua tarkoitusta varten 1911 vuoden rahasäännössä olevaan määrärahaan.

Kalliassa ja Sörnäsissä tasotettiin seuraavat kadut:

Kaarlenkatu Viidennen linjan ja Helsinginkadun väliltä, kaikkiaan 5,900 m². Kustannuksia oli Smk 87,363: 04, määräraha oli 89,000 markkaa.

Pääskylänkatu Sturekadun ja korttelin n:o 367 tontin osotenumero 8 väliltä. Tasotettu katupinta oli 3,400 m². Määrärahasta, 9,000 markasta, käytettiin Smk 8,783: 47.

Castréninkatu L. Pappikadun ja Kaarlenkadun väliltä, 1,700 m², josta tasotustyöstä oli kustannuksia Smk 10,300: 54. Määräraha oli 10,600 markkaa.

Franzéninkatu Fleming- ja Kaarlenkadun väliltä, 12,000 m². Tarkoitusta varten oli osotettu 13,500 markkaa, josta summasta käytettiin Smk 12,512: 26.

Agrikolakatu Kaarlen- ja Porthaninkadun väliltä, 3,100 m². Tasotustyöstä oli kustannuksia Smk 21,087: 85. Määräraha oli 22,200 markkaa.

Porthaninkatu Viidennen linjan ja Agrikolakadun väliltä, 3,100 m², josta työstä oli kustannuksia Smk 37,874: 54. Määräraha oli 38,000 markkaa.

Paitsi edellä lueteltuja XI ja XII kaupunginosassa toimeenpantuja kaduntasotuksia alotettiin Viidennellä linjalla Itäisen viertotien ja Porthaninkadun välillä sijaitsevan kallion louhinta. Tähän tarkoitukseen myönnetystä 25,000 markan määrärahasta käytettiin Smk 22,606: 29 ja säästö, Smk 2,393: 71, siirrettiin 1911 vuoden rahasäännössä osotettuun määrärahaan.

Vuoden varrella suoritettiin XII kaupunginosassa loppuun Pengerkadun tasotus Vaasan- ja Fredriksperinkadun väliltä, jota työtä varten 1909 vuoden rahasäännössä oli osotettu 54,300 markkaa. Tätä tasotustyötä ei voitu vuonna 1909 suorittaa loppuun, syystä ettei silloin saatu riittävästi täyteainetta. Tasotettu katuala oli 3,900 m² ja kustannuksia oli Smk 53,975: 73.

Töölön kaupunginosassa tasotettiin seuraavat katualat:

Aurorakatu Museo- ja Arkadiakadun väliltä, 6,500 m², josta työstä oli kustannuksia Smk 67,422: 68. Määräraha oli 68,600 markkaa.

Runebergkatu Fjälldalin- ja Hesperiakadun väliltä, 6,600 m². Tarkoitusta varten myönnetystä 51,400 markan määrärahasta meni tähän työhön Smk 49,186: 14.

Meilanskatu Töölön- ja Topeliuskadun väliltä, 2,000 m², josta työstä oli kustannuksia Smk 11,270: 83. Määräraha oli 11,800 markkaa.

Topeliuskatu Kammio- ja Meilanskadun väliltä, 5,400 m², josta työstä oli kustannuksia Smk 22,229: 83. Tarkoitusta varten oli osotettu 25,200 markkaa.

Läntistä viertotietä korttelin n:o 446 viereltä laajennettiin ja samalla katua osittain alennettiin. Tätä työtä varten oli osotettu 15,000 markan määräraha, josta käytettiin Smk 14,736: 79.

Paitsi edellä mainittuja Töölön kaupunginosassa teetettäviä kaduntasotustöitä varten osotettuja rahamääriä oli rahasääntöön pantu 5,500 markkaa Töölönkadun tasottamiseksi Aurora- ja Dagmarkadun väliltä sekä 10,700 markkaa Arkadiakadun tasottamiseksi L. Henrikin- ja E. Rautatiekadun väliltä. Näistä määrärahoista jäi ensiksi mainittu koskematta ja jälkimäisestä käytettiin ainoastaan Smk 3,678: 42 kadun osittaiseen täyttämiseen. Näissä määrärahoissa syntynyt säästö siirrettiin vuoteen 1911.

Helsinginniemen huvilakaupungissa tasotettiin seuraavat tiet:

Rehbindertie Perämieskadun ja Armfelttien väliltä. Tätä työtä varten oli osotettu 12,000 markkaa, josta summasta käytettiin Smk 11,780: 55. Katuala oli 2,100 m².

Edelfelttie Rehbindertien ja Armfelttien väliltä, 1,100 m². Määräraha oli 7,500 markkaa, kustannukset olivat Smk 7,239: 11.

Ehrensivärdtien tasotuksesta Tehtaankadun ja Rehbindertien väliltä oli kustannuksia Smk 1,820: 91. Tämän 500 m² laajan katu- alan tasotusta varten oli osotettu 2,000 markkaa.

Horntie Rehbindertien ja Tehtaankadun väliltä. Tästä työstä oli kustannuksia Smk 1,885: 41. Tasotettu ala oli 510 m² ja määräraha 1,900 markkaa.

Kanavain ja viemärien erinäisiä korjauksia varten oleva määräraha oli kuluvan vuoden rahassäännössä korotettu 29,000 markkaan. Kustannukset olivat Smk 28,624: 84, jakautuen seuraavien alitilien kesken:

Kanavat ja viemärit.

Kanavat	Smk	9,604: 93
Tarkastus- ja syöksykaivot ..	„	17,109: 19
Ojat	„	1,910: 72
	<u>Smk</u>	<u>28,624: 84</u>
Yhteensä	Smk	28,624: 84

Täydennystöistä oli kustannuksia Smk 5,212: 52 määrärahan ollessa 5,000 markkaa.

Sittenkun moniaita eri ehdotuksia oli tehty Töölönlahden matalan perukan suojelemiseksi siihen laskevain viemärijohtojen ja ojain aikaansaamalta suurelta likaantumiselta, myönnettiin rakennuskonttorin esityksestä kuluvan vuoden rahasäännössä 47,400 markkaa puhdistusaseman teettämiseksi Eläintarhaan Bölen esi-kaupungista ja Fredriksperistä tulevan likaveden puhdistamiseksi. Tämä laitos, jonka oli suunnitellut kööpenhaminalainen toiminimi The Scandinavian Septic Tanc Company ja jota varten rakennuskonttori oli laatinut edellä mainittuun summaan päättyvän seikka-peräisen kustannusarvion, oli ajateltu sijoittaa aivan sen paikan pohjoispuolelle, mihin laitos sittemmin rakennettiin. Sittenkun nimittäin mainittu kustannuslaskelma oli laadittu ja hyväksytty, oli rautatiehallitus laajentaakseen kaupungin ja Fredriksperin välisiä raidelaitteitaan pakkolunastuttanut puheenalaisen alueen, minkä johdosta puhdistusasema täytyi sijoittaa toiseen paikkaan, joka sekä korkeus- että perustussuhteisiin nähden osottautui tuntuvasti epäedullisemmaksi. Niinpä selvisi koekuormitusta toimitettaessa, että maaperä ei voisi kestää sitä 5 kilon painetta sm² kohti, minkä rakennukset, putkijohdot, koneet y. m. saisivat aikaan, minkä johdosta täytyi teettää paalutustöitä sekä putouksen vähene-
misen johdosta myös avarampia putkia ja pitempiä johtoja. Tämän rakennustöiden vaikeutumisen johdosta velvoitti pakkoluovutuslautakunta Suomen valtionrautatiet maksamaan kaupungille korvausta Smk 15,690: 50. Töitä suoritettaessa ylitettiinkin vahvistettu määräraha Smk:lla 15,815: 12. Sittenkun valtionrautateiden maksettavaksi tuomittu korvaus on luettu pois ylitetystä kustannusmäärästä, jää mainitulle tilille Smk:n 124: 62 vajaus, jonka saa katsoa johtuneen töiden viivästymisestä, kun rakennuskonttorin oli ylen vaikea saada riittävää määrää suodattimiin tarvittavia erilaatuisia kuonalajeja. Työt, jotka aloitettiin heinäkuulla, valmistuivat joulukuulla, minkä jälkeen puhdistusasema aloitti toimintansa.

Pohjoissataman likaantumisen estämiseksi oli rakennuskonttori ehdottanut rakennettavaksi katkaisevan kanavan korttelin n:o 8 tontilta n:o 2 Elisabetinkadulle ja päättyväksi Uudenmaan pataljoonan kasarmin vierelle. Tätä työtä varten myönnettiinkin 18,400 markkaa. Kanavaan käytettiin 83 m:n pituudelta 90 sm. ja 11 m:n pituudelta 60 sm. korkeita sementtikulvertteja sekä 277 m:n pituudelta 18" ja 94 m:n pituudelta 12" putkea, jota paitsi rakennettiin 10 tarkastuskaivoa. Tästä työstä oli kustannuksia Smk 17,573: 66.

Kaarlenkadun alle korttelin n:o 327 tontilta n:o 2 Viidennelle linjalle ja saman korttelin tontilta n:o 4 Helsinginkadun alaiseen kanavaan laskettiin 43 m:n pituudelta 15" ja 231 p. m. 12" putkea, minkä lisäksi tehtiin 6 tarkastus- ja 5 syöksykaivoa. Samalla 18,000

markan määrärahalta teetettiin sitä paitsi pitkin Franzéninkatua 38 m. pitkä laskujohto 12" putkesta ja siihen 1 tarkastuskaivo, jotta veden kävisi johtaminen pois korttelin n:o 336 tontilta n:o 8. Näistä töistä oli kustannuksia yhteensä Smk 17,472: 45.

Viidennen linjan alle Porthaninkadulta Itäiselle viertotielle tehtiin kanavaa 18 p. m. 15" ja 194 p. m. 12" putkesta, jota paitsi laitettiin 4 tarkastuskaivoa sekä 1 syöksykaivo. Tästä työstä oli kustannuksia Smk 11,870: 81, määrärahan ollessa 13,300 markkaa.

Castréninkadun alle I. Pappikadulta Kaarlenkadun alaiseen kanavaan tehtiin laskujohtoa 109 m:n pituudelta 12" putkesta ja siihen 2 tarkastuskaivoa. Määräraha oli 6,200 markkaa, kustannuksia taas Smk 5,657: 06.

Agricolakadun alle korttelin n:o 335 tontilta n:o 7 Flemingkadun alaiseen kanavaan tehty laskukanava on 53 m. pitkä, valmistettu 12" putkesta ja varustettu 1 tarkastuskaivolla. Kustannuksia oli Smk 2,940: 39 ja määräraha oli 3,100 markkaa.

Porthaninkadun alle Agricolakadulta Viidennen linjan alaiseen kanavaan laskettu kanava on 150 m. pitkä, tehty 12" putkesta ja varustettu 2 tarkastuskaivolla. Määräraha oli 7,000 markkaa ja kustannuksia oli Smk 6,838: 76.

Aurorakadun alainen laskukanava tontilta n:o 12 Museokadun alaiseen kanavaan sekä Freesekadulta Arkadiakadun kanavaan tehtiin 12" putkesta 223 m:n pituudelta sekä varustettiin 3 tarkastus- ja 1 syöksykaivolla. Kustannuksia oli Smk 8,627: 53, määrärahan ollessa 8,800 markkaa.

Laskukanavan teettämiseksi Runebergkadun alle Fjälldalin- ja Apollokadun välille oli osotettu 9,400 markan määräraha, josta käytettiin Smk 9,375: 13. Kanava tehtiin 106 m:n pituudelta 15" ja 140 m:n pituudelta 12" putkesta sekä varustettiin 4 tarkastus- ja 6 syöksykaivolla.

Runebergkadun alle laskettiin sitä paitsi korttelin n:o 475 tontilta osotenumero 44 Dunckerkadulle 117 m. pitkä, 12" putkesta tehty kanava, joka varustettiin 3 tarkastuskaivolla. Työstä oli kustannuksia Smk 7,064: 64, määrärahan ollessa 8,700 markkaa.

Arkadiakadun alle E. Rautatiekadulta L. Henrikinkadun alaiseen kanavaan tehtiin 188 m. pitkä kanava 12" putkesta ja varustettiin 2 tarkastuskaivolla. Työstä oli kustannuksia Smk 3,341: 23, määrärahan ollessa 4,600 markkaa.

Kuudennessa kaupunginosassa tehtiin laskukanavat seuraavain teiden alle:

Rehbindertien alle osotenumero 23 Hernesaarenkadun alaiseen kanavaan sekä osotenumero 15 Armfelttien alaiseen kanavaan 85 m:n pituudelta 15" ja 40 m:n pituudelta 12" putkesta, jota paitsi

siihen tehtiin 3 tarkastus- ja 3 syöksykaivoa. Kustannuksia oli Smk 6,791:91, määrärahan ollessa 7,200 markkaa.

Edelfelttien alle osoteneroista 7 Armfelttien alaiseen kanavaan sekä osoteneroista 13 Horntien alaiseen kanavaan, johon käytettiin 97 m. 12" putkea ja tehtiin 2 tarkastus- ja 3 syöksykaivoa. Kustannuksia oli Smk 5,567:13 ja määräraha 5,700 markkaa.

Horntien alle Rehbindertieltä Tehtaankadun alaiseen kanavaan, johon käytettiin 91 m. 12" putkea ja tehtiin 2 tarkastus- ja 3 syöksykaivoa. Kustannuksia oli Smk 4,997:04, määrärahan ollessa 5,300 markkaa.

Veden pois johtamiseksi yliopistolle myydyiltä Siltasaaren penkereen tonteilta rakennettiin 175 m. pitkä lokaviemäri 12" sementtiputkista ja laitettiin 3 tarkastuskaivoa Smk:an 8,106:35 kustannuksilla. Määräraha oli 8,400 markkaa.

Rahasäännössä oli osotettu 4,700 markkaa 90 m. pitkän laskukanavan teettämiseksi korttelin n:o 513 tontilta n:o 6 Läntisen viertotien alaiseen kanavaan, mutta lastenhoitoyhdistykselle luovutetun, Nimrod- ja Topeliuskadun kulmauksessa olevan tontin kuivattamiseksi osotti kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 770 markan lisämäärärahan, minkä johdosta tämä 12" sementtiputkista rakennettu kanava tehtiin 181 m. pitkä ja varustettiin 3 tarkastuskaivolla. Kustannukset nousivat kaikkiaan 4,811 markkaan, joten säästy 659 markkaa.

Hautausmaan viereisen täytealueen halki kulkevan kanavan jatkamista varten myönnetty 3,000 markan määräraha sitä vastoin ylitettiin Smk:lla 390:77, syystä että täytetyn lahden pohja oli täyttämisen johdosta kohonnut ja arvaamattomia ruoppaustöitä täytyi teettää.

Topeliuskadun alle Kammio- ja Humalistokadun välille tehtiin kanava 149 m:n pituudelta 75 sm. korkeista sementtikulverteista sekä 140 m:n pituudelta 18" ja 30 m:n pituudelta 15" sementtiputkista, jota paitsi siihen tehtiin 5 tarkastus- ja 2 syöksykaivoa. Kustannuksia oli Smk 14,476:80, määrärahan ollessa 14,500 markkaa.

Tiet. Teiden erinäisiä korjauksia varten oli rahasäännössä osotettu 10,000 markkaa, mutta vuoden varrella toimitetuista tarpeellisista korjauksista oli kustannuksia Smk 15,119:13.

Sörnäsiniemelle vievä tie korjattiin ja vierrettiin pitkin pituuttaan. Määrärahasta, 4,800 markasta, säästy Smk 1,328:54.

Viertotiet. Viertoteiden erinäisiä korjauksia varten olevasta 15,000 markan määrärahadista säästy Smk 221:87.

Satamat. Rantasiltain, siltain y. m. erinäisiä korjauksia varten oli rahasäännössä osotettu 25,000 markkaa, mutta näistä töistä oli kustan-

nuksia Smk 26,728: 44, joka summa jakautui seuraavain alitilien kesken:

Satamat	Smk	8,894: 37
Rantasillat	”	4,922: 37
Sillat	”	4,523: 90
Pojut	”	974: 34
Nostorana	”	108: 89
Väliaikaiset laiturit	”	2,721: 68
Tihtaali	”	44: 63
Täytetyöt	”	4,348: 36
Sekalaista	”	189: 90
		Yhteensä Smk 26,728: 44

Jäillemenosiltoja ynnä laiturien ja jäärailojen viereisiä aitoja varten osotettu 5,000 markan rahamäärä ylitettiin tänäkin vuonna, tällä kertaa Smk:lla 861: 67.

Satamain ruoppausta, etusijassa Sörnäsän satama-alueella, toimitettiin tarkoitusta varten myönnetyllä 20,000 markan määrärahalta.

Sörnäsän niemekkeen itärannan ruoppavarastopaikan järjestämistä varten myönnetystä 10,000 markan määrärahasta käytettiin vuoden varrella ainoastaan Smk 6,260: 43. Säästö siirrettiin seuraavaan vuoteen.

Mainittavampia korjauksia teetettiin seuraavilla rantasilloilla ja silloilla:

Katajanokan pohjoisrannan väliaikaisilla silloilla; kustannukset Smk 3,828: 16, määräraha 3,500 markkaa.

Keittuhuoneenrannassa sekä eteläisellä laiturinhaaralla; kustannukset Smk 3,153: 81, määräraha 3,200 markkaa.

Siltavuorenrannan väliaikaisilla silloilla; kustannukset Smk 3,108: 35, määräraha 3,400 markkaa.

Neitsytpolun päässä olevalla purkaussillalla; kustannukset Smk 1,752: 92, määräraha 2,000 markkaa.

Makasiininrannan kiveyksen korjausta varten myönnetystä 1,650 markan määrärahasta säästy Smk 32: 52.

Sörnäsän sataman tihtaalin korjaukseen käytettiin määräraha 1,750 markkaa miltei kokonaan.

Hakaniemenrannan pohjoisosan rantareunustuksen teettämisestä oli laskettu olevan kustannuksia 134,000 markkaa, josta määrästä 1909 vuoden rahasäännössä oli osotettu 80,000 markkaa ja 1910 vuoden rahasäännössä loput. Suunnitellut työt, laiturireunustus sekä täyttäminen, suoritettiin vuoden varrella loppuun, mutta kun määrärahaa säästy Smk 3,296: 51, siirrettiin tämä summa vuoteen

1911 mahdollisesti syntyväin painumisten tasottamista ja täyttämistä varten.

Humalkariin kytkettiin pesuhuone ja sen sekä Humallahden rannan välillä tehtiin jalkasilta, josta oli kustannuksia Smk 4,533: 54, määrärahan ollessa 4,700 markkaa.

Työkalut.

Vuoden varrella oli erinäisten työkalujen ostosta ja korjauksesta menoja Smk 7,995: 50. Tarkoitukseen oli myönnetty 7,000 markan määräraha.

Kahden kadunkasteluvaunun ostosta oli kustannuksia 2,915 markkaa. Määräraha oli 3,000 markkaa.

Sekalaista.

Hengenpelastuskalujen, halkomittain y. m. kunnossapidosta oli kustannuksia Smk 4,018: 03. Määräraha oli 4,000 markkaa.

Pesuhuoneiden ja viruslaiturien erinäistä hoitoa ja korjausta varten osotettu 10,000 markan määräraha käytettiin miltei kokonaan.

Kaksi T-muotoisen rantasillan vierellä ja Katajanokan rannassa olevaa pesuhuonetta korjattiin lasketuilla 3,600 markan kustannuksilla.

Turvikin lasku-
johto.

Turvikin päärakennuksesta lähtevän laskujohdon teettämiseksi oli kaupunginvaltuuston käyttövaroista myönnetty 1,200 markkaa, mutta kallionlouhinnan johdosta nousivat kustannukset Smk:aan 1,313: 37.

Nostamattomia
määrärahoja.

Vuodesta 1909 siirtynyttä määrärahaa Säästöpankinrannan kaupungille kuuluvan osuuden viertämistä varten ei voitu tänä vuonna käyttää, syystä että tonteilla n:oilla 10 ja 12 jatkui rakennustöitä kaiken kesää, minkätähden määräraha täytyi siirtää vuoteen 1911.

Vuodeksi 1908 myönnettyä määrärahaa Hakaniementorin kiveämiseen Sörnäsin rantatien jatkoksen pohjoispuolelta II noppakivillä asfalttiin ei myöskään voitu vuonna 1910 käyttää, syystä että oli nostettu kysymys kauppahallin rakentamisesta sinne, minkätähden määräraha jälleen siirrettiin seuraavaan vuoteen.

Vuonna 1909 höyryruoppajaan kuuluvan proomun korjausta varten myönnetty 6,000 markan määräraha käytettiin mainittuun tarkoitukseen, mutta sen johdosta että ruoppaaja oli edellisen talven ollut yhtä mittaa työssä Katajanokan vierellä ja jää oli sitä paljon vioittanut, ylitettiin määräraha Smk:lla 2,859: 99.

Edellisestä vuodesta siirtyneestä, Vallilan alueen laskukanavia varten myönnetystä määrarahasta säästyneestä summasta Smk:sta 20,023: 84 ja niinkään tienteikomäärarahasta siirtyneestä säästöstä Smk:sta 2,171: 31, eli kaikkiaan Smk:sta 22,195: 15, käytettiin mainittuja kanavia varten Smk 20,988: 55.

Puhtaanapito-
laitos.

Kaatopaikkain ja laiturien kunnossapitoa varten osotettu 5,000 markan määräraha ylitettiin Smk:lla 1,505: 69 ja vartijain palkkaus-

määräraha 7,000 markkaa Smk:lla 2,177: 15. Tämä johtui etusijassa siitä, että vuoden viime kuukausina vallinneet runsaat lumisateet vaativat järjestämään lukuisia tilapäisiä lumenkaatopaikkoja, joita täytyi alituisen pitää kunnossa niillä vallitsevan suuren liikenteen vuoksi ja joita varten myös täytyi asettaa melko suuri joukko ylimääräisiä vartijoita osin pitämään silmällä että kaadot toimitettiin hyvässä järjestyksessä ja osin tasottamaan kaadettua lunta.

Makkien ja käymäläin puhtaanapitoa varten myönnetty 15,000 markan määräraha ylitettiin Smk:lla 893: 83. Sitä vastoin säästy mainittujen laitosten korjausmäärärahasta Smk 1,054: 59.

Kaupungin yleisten paikkain ja katuosain puhtaanapitomääräraha, 105,000 markkaa, ylitettiin edellä kerrottujen, joulukuun alussa sattuneiden lumisateiden johdosta Smk:lla 29,029: 14. Viimeksi mainituista, tasaluvuin 34,800 markkaan nousevista kustannuksista ilmoitettiin heti rahatoimikamarille, mutta ilmoitus ei aiheuttanut muuta toimenpidettä kuin että konttori oikeutettiin ylittämään määrärahan mainitulla summalla.

Puhtaanapidon kokonaiskustannukset jakautuivat seuraaviin eriin:

Työnjohto	Smk	6,000: —
Työkalut y. m.	”	2,492: 84
Lakaisu	”	54,660: 90
Lumen ja rikkain kuljetus	”	58,787: 70
Auraaminen	”	1,910: 40
Hiekotus	”	10,177: 30
Yhteensä Smk		134,029: 14

Viertoteiden puhtaanapitomääräraha, 35,000 markkaa, ja teiden puhtaanapitomääräraha, 16,000 markkaa, ylitettiin niinkään edellä mainitusta syystä, edellinen Smk:lla 12,429: 03 ja jälkimäinen Smk:lla 3,191: 08.

Viertoteiden puhtaanapitokustannukset jakautuivat seuraaviin eriin:

Työnjohto	Smk	6,017: —
Työkalut	”	586: 68
Lakaisu	”	21,595: 86
Lumen ja rikkain kuljetus	”	16,833: 29
Auraaminen	”	268: 20
Hiekotus	”	2,128: —
Yhteensä Smk		47,429: 03

Teiden puhtaanapitokustannukset taas jakautuivat seuraaviin eriin:

Työnjohto	Smk	876: —
Työkalut	”	98: 58
Lakaisu	”	11,214: 26
Rikkain ja lumen kuljetus	”	6,528: 64
Hiekotus	”	473: 60
Yhteensä Smk		19,191: 08

Keskikaupungin katujen ja viertoteiden kastelumääräraha, 10,000 markkaa, ylitettiin Smk:lla 14,952: 35, mikä ja kun edellä mainittu määrä oli edellisinäkin vuosina tuntuvasti ylitetty, osoittaa että tarkoitukseen myönnetty määräraha ilmeisesti on riittämätön sen työn kustantamiseen, mikä on tehtävä niiden vaatimusten täyttämiseksi, joita poliisijärjestys nyttemmin asettaa katujen hoitoon nähden puheenalaisessa kohden.

Kaivopuiston viertoteiden sekä venesatamain ja jäiden puhtaanapito toimitettiin rahasäännössä osotetuilla summilla.

Yleistä käymäläin puhtaanapitoa varten myönnetty määräraha ylitettiin Smk:lla 23,012: 43, joka summa jakautui seuraavasti:

Palkkaukset, miehistö ja ajomiehet ..	Smk	17,214: 13
10 hevosen rehut	”	2,523: 88
Sekalaiset menot	”	1,950: 12
Ajoneuvojen, rikkalaatikkojen y. m. korjaus	”	1,324: 30
Yhteensä Smk		23,012: 43

Ylitys johtui osin siitä, että taloja, joista puhtaanapitolaitos toimitti jätteiden poiskuljetuksen, oli tullut lisää 72, ja osin siitä, että kaupungin täytyi korjauttaa sen käytettäviksi annetut rautatievaunut, sekä vihdoon siitä, että melko suuret määrät turvepehkuja ja desinfioimisaineita (lysolia) täytyi koleravaaran johdosta käyttää jätteitä käytellessä ja kuljettaessa. Rehuja varten osotetun määrärahan ylitys noin huomattavalla määrällä taas johtui siitä, että määräraha oli laskettu 8 1/2 pennin kilohinnan mukaan, mutta alin vuoden varrella tehty tarjous oli 15 penniä kilolta.

Tulot puhtaanapidosta sitä vastoin antoivat ylijäämää Smk 28,763: 65, joten koko liikkeestä oli voittoa Smk 5,751: 22.

Kaupunginarkkitehdin vuodelta 1910 antama kertomus oli seuraavaa sisällystä:

Määräraha rakennusten ja talojen erinäisiä korjaustöitä varten oli 43,695 markkaa ja osottautui pääasiassa riittäväksi tarkoitukseen, sillä se ylitettiin ainoastaan Smk:lla 127: 51.

Lumenkuljetukseen y. m. kaupungin taloista osotettu 6,000 markan määräraha on talvella sattuneiden kahden kovan lumi-myrskyn johdosta, jolloin lunta paikatellen kasautui suunnattoman suuriin joukkoihin, osottautunut riittämättömäksi tarkoitukseensa ja sentähden ylitetty Smk:lla 1,687: 36.

Katajanokan tulli- ja pakkahuoneen korjaukseen osotetusta 4,000 markan määrarahasta oli töiden valmistuttua jälellä Smk 68: 21.

Korttelin n:o 181 uimahuoneiden uutta kansitusta ja erinäisiä korjauksia varten osotetusta 2,500 markan määrarahasta käytettiin Smk 2,436: 01, joten säästy Smk 63: 99.

Raatihuoneryhmän, kansankirjastotalon, sekä poliisilaitoksen käytettävänä Aleksanterinkadun taloissa n:oissa 22 ja 24 olevain huoneistojen, poliisitalossa Pengerkadun 5:ssä ja poliisitalossa Ratakadun 10:ssä toimitetuista sisäisistä korjauksista, etsivän osaston vankilan tuullutuslaitteiden tekemisestä sekä vankilan maalaamisesta ynnä eräistä eteläisessä ja pohjoisessa palotornissa sekä palo- asemilla teetetyistä korjaustöistä oli kustakin kustannuksia hiukan vähemmän kuin oli laskettu, joten vastaavista määrärahoista säästy kustakin Smk 12: 32, 152: 52, 56: 26, 39: 66, 139: —, 6: 82 ja 73: 50.

Erinäisistä Marian sairaalan korjaustöistä sitä vastoin oli kustannuksia Smk 19,387: 44 lasketun määrän Smk:n 17,911: 92 sijasta, joten määräraha ylitettiin Smk:lla 1,475: 52, mikä johtui pääasiallisesti siitä, että vuoden varrella oli osottautunut välttämättömäksi panna eräiden ruostuneiden rauta- ja kupariputkien sijaan uudet kupariputket, jotta kirurgisen paviljongin leikkaussalit saisivat riittävän määrän lämmintä vettä.

Sittenkun Kasarmintorin kauppahallin ja Makasiininrannan tavaravajan vuosikorjaukset oli toimitettu, oli edellisestä määrarahasta jälellä Smk 38: 81 ja jälkimäisestä Smk 36: 50.

Länsirannan ent. tulli- ja pakkahuoneen erinäisistä korjaustöistä oli kustannuksia Smk 4,190: 73 lasketun määrän 4,000 markan sijasta, jota vastoin määrarahasta, jolla edellä mainittuun rakennukseen oli sisustettava toisen kaupunginlääkäarin virkahuoneisto, jäi jällelle Smk 31: 05.

Kansakoulukadun kansakoulutaloon kuuluvan käymälän uudistarakentamista ei voitu toimittaa lasketulla 9,500 markan summalla, vaan tarvittiin lisäksi Smk 169: 87. Tämä ylitys johtui yksin-

omaa siitä, että lasketun määrän lisäksi täytyi louhia kallista kanavaa vesijohdon teettämiseksi mainittuun rakennukseen.

Vastamainittu seikka sai niinkään aikaan, että Kansakoulukadun kansakoulutalon talonmiehen uuden huoneiston rakennuttamista varten osotettu 9,000 markan määräraha ei täysin riittänyt tarkoitukseensa, vaan tarvittiin lisäksi Smk 60: 34.

Kansakoulukadun kansakoulun talonmiehen huoneiston laittamisesta huonosti ravittujen lasten ruokailuhuoneeksi oli kustannuksia Smk 686: 72 lasketun summan 500 markan sijasta. Määrärahan ylitys johtui pääasiassa niistä vaikeuksista, joita vesijohdon ja varsinakin laskujohtojen teettäminen mainittuun huoneistoon kohtasi.

Vuonna 1909 alotetut Ratakadun ja Kallion uusien kansakoulutalojen rakennustyöt valmistuivat vuonna 1910 ja rakennuksia ruvettiin käyttämään tarkoitukseensa syyskuun 1 päivästä. Nämä rakennustyöt ynnä Kallion kansakoulutalon viereisen leikkikentän tasotus, vesi- ja laskujohdon teettäminen Kalliossa oleviin kunnan työväenasuntoihin sekä näiden pihamaan tasotus teetettiin erityisten rakennustoimikuntain silmälläpidon alaisina.

Tehtaankadun kansakoulutalon sisäpuolista maalausta varten osotettu määräraha ylitettiin ainoastaan Smk:lla 38: 50.

Marian sairaalan talousrakennuksen uudestirakentaminen, saman rakennuksen uuden keittiön sisustaminen sekä uusien pesukoneiden y. m. hankkiminen sinne, Toukolan kansakoulun ulkohuoneet, tasotus- ja aitaustyöt sekä Ratakadun tontille n:o 10 rakennettu pesutupa valmistettiin likipitäen lasketuilla kustannusmäärillä.

Toukolan uutta kansakoulutaloa varten myönnetty 10,300 markan lisämääräraha osottautui työn jatkuessa aivan riittämättömäksi tarkoitukseensa, niin että lisäksi tarvittiin kokonaista Smk 5,048: 34. Ylitys johtui pääasiallisesti seuraavista syistä: 1910 vuoden budjettia laadittaessa jatkuivat rakennustyöt paraikaa, suuri joukko maksamattomia laskuja (niiden joukossa erittäinkin Helsingin kaupungin vesijohtokonttorin lasku, Smk 1,540: 50) oli silloin vielä saapumatta ja syysmyöhä ja sydäntalvi, joina vuodenaikoina työt suoritettiin, olivat erittäin sopimattomia sille kiireelliselle työtavalle, jota siihen aikaan vallitsevan kouluhuoneistojen suuren puutteen johdosta tässä rakennusyrytyksessä noudatettiin.

Eräiden luokkahuoneiden sisustamisesta Tehtaankadun 15—17 kansakoulutaloon sitä vastoin oli kustannuksia Smk 1,915: 61 vähemmän kuin oli laskettu.

Määrärahat Marian sairaalan laajennustyötä sekä uutta työ- ja vaivaistaloa varten, jotka rakennusyrytykset samoin kuin eräät edellä mainitutkin teetettiin erityisten rakennustoimikuntain silmälläpidon alaisina, samaten kuin Vanhankaupungin uutta poliisivartio-

tupaa varten myönnetty määrärahaakin siirrettiin vuoteen 1911, syystä että mainittuja töitä ei saatettu vuoden varrella loppuun.

Edellä lueteltujen lisäksi on kaupunginvaltuuston erinäisten määräysten johdosta teetetty seuraavat työt, nimittäin: Marian sairaalan sähkövalojohtojen korjaus, määräraha 10,000 markkaa, kustannukset Smk 10,107: 27; Vanhankaupungin myllyn korjaus, määräraha 900 markkaa, kustannukset 900 markkaa; juoksupunnusvaa'an hankkiminen Länsirannan tavaravajaan, määräraha 750 markkaa, kustannukset Smk 730: 75; erinäiset Bengtsårin kasvatuslaitoksen työt, määräraha 41,000 markkaa, kustannukset Smk 43,427: 99, vajaus 2,427 markkaa siirretty vuoteen 1911; sähkövalojohtojen laittaminen Katajanokan tulli- ja pakkahuoneen tullaushuoneisiin, määräraha 700 markkaa, kustannukset 560 markkaa; Marian sairaalan muutosrakennus- ja täydennystyöt, määräraha 25,000 markkaa, rakennuskonttorin kulut Smk 10,434: 01, Marian sairaalan laajennustyön rakennustoimikunnan kulut Smk 24,386: 96; postipakettiosaston sisustaminen warranttiyhtiön taloon Katajanokalla, määräraha 27,000 markkaa, kustannukset Smk 19,728: 99, säästö Smk 7,271: 01 siirretty vuoteen 1911; Humaliston tuberkulootissairaalan korjaus, määräraha 5,500, kustannukset Smk 5,311: 65; Katajanokan tulli- ja pakkahuoneen takavarikkohuoneen kuntoonpano, määräraha Smk 502: 85, kustannukset Smk 403: 10; sekä edellä mainittujen rakennusten sähkövalojohtojen uudistus ja korjaus, määräraha 1,250 markkaa, kustannukset 1,250 markkaa.

Paitsi kaikkia edellä lueteltuja töitä varten tarpeellisia piirustuksia on vuoden varrella m. m. laadittu Vallilaan rakennettavain kunnan työväenasuntojen sekä uuden työ- ja vaivaistalon pajan, tallin, navetan, sikalan ja käymälän piirustukset sekä ryhdytty laatimaan vastaisen uuden kulkutautisairaalan työ- ja yksityiskohtaisia piirustuksia.

Kaupungingeodeetin laatimassa hänen vuonna 1910 suorittamainsa toimitusten luettelossa oli seuraavat määrät erilaatuisia toimituksia y. m.

Tontinmittauksia	102
Tontinarvioimisia	92
Huvila- ja muita maankatselmuksia	14
Kolmivuotiskatselmuksia	72
Tarkastuskatselmuksia	69
Varastopaikkain ja kivilouhosten arvioimisia	27

Rajanpaalutuksia	40
Kivijalankatselmuksia	53
Annettu mittauskirjain jäljennöksiä	16
Laadittu maatilusten, varastopaikkain y. m. karttoja	29

Kaupunginpuutarhurin vuodelta 1910 antama kertomus oli seuraavaa sisällystä:

Sää.

Vuonna 1910 on kasvullisuus täällä ollut erittäin hyötyisä; kevät tuli noin kuukautta aikaisemmin kuin yhtenäkkään edellisenä vuonna moniin vuosikymmeniin. Täkäläisen meteorologisen keskuslaitoksen tiedonannon mukaan oli lämpö määrä toukokuun 11 päivänä + 23° C eli korkein, mikä tuohon vuodenaikaan on todettu vuodesta 1829 lähtien.

Kesä oli lämmin ja syksy jatkui myöhään sekä oli kasvullisuudelle erittäin suotuisa. Varhaisesta kevääntulosta johtui, että kaupunginistutusten hoitotyöt täytyi aloittaa tavallista aikaisemmin ja niihin tarvittiin suurempia rahamääriä kuin oli laskettu.

Istutusten,
puutaimistojen
y. m. voimassa-
pito.

Kaupunginistutusten, puistojen, kasvisuojain y. m. kunnossapitomääräraha, 90,000 markkaa, osottautui sentähden riittämättömäksi. Puutarhalautakunnan kaupunginvaltuustolle tekemän esityksen johdosta myönnettiin tarkoitukseen 10,000 markan lisämääräraha.

Kunnossapitokustannukset jakautuivat seuraavasti:

Ainespiha	617: 18
Aleksanteri II:n patsas	559: 29
Ateneum	403: 51
Elisabetinpuistikko	592: 53
Eläintarha	5,454: 31
Erottajanpuistikko	550: 91
Esplanadit	14,091: 80
Fredrikintori	127: 92
Hakasalmi ja Hesperia	1,342: 45
Haudat	316: 25
Kaisaniemi	4,049: 54
Kaivopuisto	12,608: 96
Kapteeninkadunpuistikko	702: 03
Kasvisuojat	17,138: 42
Katajanokanpuistikot	1,982: —
Kaupunginpuutarha	2,280: 33
Kirurginen sairaala	767: 88

Konstantininkadun istutus	69: 87
Koulutori	1,176: 08
Lapinlahdenpuistikko	408: 85
Lönnotinpatsas	443: 91
Marian sairaala.....	507: 18
Puutaimistot	3,237: 55
Ritarihuoneenpuistikko	768: 62
Sekalaiset istutukset	4,242: 94
Sohvat	2,175: 72
Suomen pankki.....	423: 05
Säätytalonpuistikko	1,093: 19
Talli	7,796: 24
Teknillinen korkeakoulu	455: —
Ullanlinnanvuoret.....	11,964: 78
Vanha kirkko	2,058: 86

Yhteensä 100,407: 15

Eläintarhan urheilukentän kunnossapitoa varten osotetut varat, 1,000 markkaa, käytettiin erinäisiin korjaus- ja kunnossapitotöihin. Eläintarhan
urheilukenttä.

Punanotkon leikkikentän kunnossapitomäärärahalla, 450 markalla, palkattiin vartija, joka suoritti pääasiallisimmat kentän kunnossapitotyöt. Kustannuksia oli Smk 466: 68. Punanotkon
leikkikenttä.

Erään Eläintarhassa olevan käymälän puhtaanapitomäärärahasta, 324 markasta, käytettiin ainoastaan Smk 58: 38. Käymälän
puhtaanapito.

Kaupunginpuutarhan asuinrakennusten polttoaineita varten oli osotettu 800 markkaa, mutta kustannuksia oli Smk 803: 39. Asuinraken-
nusten poltto-
aineet.

Kaupunginpuutarhan valaistuspääasiallisuus oli 150 markkaa; kustannuksia oli Smk 141: 19. Kaupungin-
puutarhan
valaistus.

Kustannukset 15 suojusristikon hankkimisesta Henrikinpuistikon puiden suojaksi nousivat sitä varten laskettuun määrään 1,950 markkaan. Suojusristikko-
jen hankkimis-
nen.

Vanhempain nurmien uudistusta varten olevasta 3,000 markan määrärahadista käytettiin Runebergin-, Kappelin- ja Teatteriesplanadin sekä Säätytalon- ja Katajanokanpuistikon nurmien uudistukseen Smk 2,783: 56. Nurmien
uudistus.

Aitausten kunnossapitoon käytettiin 3,000 markan määrärahadista Smk 2,789: 44. Aitausten
kunnossapito.

Kaarlenkadulta kuljetettiin Laakson huvilapalstalla olevaan multavarastoon 1,181 kuormaa multaa. Myöhemmin vuoden varrella, kun kaupungin kulkutautisairaala sijoitettiin tälle alueelle, vietiin koko multavarasto kaupunginpuutarhaan, missä se käytettiin puutarhan koillisosan kuntoonpanoon. Mullanvalmis-
tus kaupungin-
istutuksia
varten.

Vuoden varrella myytiin Kampilla olevasta rikkavarastosta

635 kuormaa 50 pennin ja 300 kuormaa 1 markan hinnasta ja siten saaduilla varoilla, kaikkiaan Smk:lla 617: 50, hyvitetiin edellä mainitun varaston tiliä, joka siten nousi Smk:aan 4,117: 50. Tämä summa käytettiin, paitsi mainittuihin kuljetuksiin, myös vanhempain sekalantavarastojen muokkaamiseen, joista kaikista töistä oli kustannuksia yhteensä 3,461 markkaa.

Talvipuutarhan kunnossapito.

Talvipuutarhan koristeluun käytettiin entiseen tapaan eri vuodenaikain kukkakasveja. Puutarhaa katsomassa kävi vuoden varrella 22,561 henkilöä. Määräraha oli 6,000 markkaa ja kustannuksia Smk 6,034: 58.

Työkalut.

Työkalujen ostoa ja korjausta varten oleva 2,500 markan määräraha ylitettiin Smk:lla 68: 98, sillä kustannuksia oli Smk 2,568: 98.

Alpin kunnossapito.

Alpin kuntoonpano- ja kunnossapitotyöt käsittivät kävelyteiden uudistusta ja nurmenreunain täyttämistä mullalla. Käytäviin tehtiin vierusojat ja tarpeellisiin paikkoihin laskukaivot. Rautatien alitse kulkeva jalkasilta varustettiin niskuksilla, uusilla kansituslaudoilla ja uudella kaiteella. Ajotien länsipuolinen rinne verhoitiin ruohoturpeilla. Kaikkia näitä töitä varten oli osotettu 2,500 markkaa. Kustannuksia oli Smk 2,538: 03.

Rakennusten korjaus.

Kaupunginpuutarhan ja Tehtaanpuiston rakennusten korjaustyöt toimitettiin kaupunginarkkitehdin johdolla. Määrärahat olivat 3,500 ja 1,350 markkaa, kustannukset taas Smk 3,141: 37 ja 1,155: 27.

Konstantininkadun viereisen istutuksen kuntoonpano.

Konstantininkadun viereisen istutuksen kuntoonpanemiseksi täytettiin istutuspaikaksi aiotun kallion kuopat mullalla ja lavalle ajettiin multaa, niin että se hiukan kohosi katupinnan yläpuolelle, minkä jälkeen maahan istutettiin kasveja ja kylvettiin ruohonsiementä. Kustannukset nousivat rahasäännössä osotettuun määrään, 150 markkaan.

Eläintarhan urheilukentän tasotustöiden loppuunsaattaminen.

Eläintarhan urheilukentän tasotustöitä varten tehtävät työt sekä rautatielinjan länsipuolella Fredriksperiä päin olevan ajotien teetti rakennuskonttori valmiiksi. Edelliseen työhön käytettiin koko määräraha, 9,700 markkaa. Jälkimäistä työtä varten osotetusta 17,800 markan määrärahasta käytettiin Smk 13,588: 03 ja ylijäämä, Smk 4,211: 97, siirrettiin vuoteen 1911.

Käymälän rakentaminen.

Eläintarhaan tehtävä käymälä rakennettiin kaupunginarkkitehdin johdolla. Määrärahasta, 2,500 markasta, käytettiin Smk 1,219: 50.

Savilan puutaimiston kuntoonpano.

Savilan puutaimiston kuntoonpanemiseksi kuljetettiin sinne 2,111 kuormaa multaa Läntisen viertotien rakennustonteilta n:o:ilta 27 ja 29 ja levitettiin aikaisemmin n. s. kekoihin istutettujen puiden välille. Multaa kaivettiin puutaimiston kehään suunnitellun käytävän kohdalta ja sijoitettiin puutaimiston itäiselle ja eteläiselle rajalinjalle 2 m. leveäksi pengermäksi, mihin sittemmin istutettiin aita-

kuusia. Lisäksi suoritettiin erinäisiä maanmuokkaustöitä ja rikkaruohojen perkauksia, joista töistä oli kustannuksia Smk 2,517: 33. Määräraha oli 2,500 markkaa.

Punanotkon tasotustöiden jatkamiseksi toimeenpantiin täyte- ja tasotustöitä leikkikentän lähimmässä ympäristössä sekä Laivurinteen itä- ja länsipuolisilla kolmion muotoisilla aloilla. Puistopuita istutettiin Merimies- ja Yrjönkadun varrelle.

Punanotkon
tasotustöiden
jatkaminen.

Täyttämiseen käytettiin edellisenä vuonna paikalle varattu multa sekä 2,099 kuormaa kaasulaitoksen tontilta Sörnäsistä tuotua multaa.

Töihin käytettiin Smk 5,003: 67. Määräraha oli 5,000 markkaa.

Haapaniemen tasotus- ja istutustöiden loppuunsaattamista varten osotetusta 6,000 markan määrärahasta oli 3,000 markkaa tarkoitettu käytettäväksi leikkikentän tasotuksen loppuunsaattamiseen ja loput istutuksiin. Jälkimäiseen työhön käytettiin 1,317,5 multakuutiometrin siirtämiseksi kentän eteläosasta sen pohjoisosaan Smk 1,242: 72. Jäljellä olevan määrärahan käytti rakennuskonttori, joka toimitti leikkikentän tasotuksen. Kustannuksia oli kaikkiaan Smk 5,960: 96.

Haapaniemen
tasotus- ja
istutustöiden
loppuunsaatta-
minen.

Kelkkaratain laittamista varten myönnettyä 1,600 markan määrärahaa ei voitu lumen vähyden takia kokonaan käyttää. Kelkkaratoja voitiin nimittäin ainoastaan helmikuun 10 ja 20 päivän välinen aika pitää käyttökelpoisessa kunnossa. Kustannuksia oli Smk 745: 56.

Kelkkaratain
laittaminen.

Kaupunginpuutarhan vesijohdon pääputken uudistuksen toimitti vesijohtokonttori tarkoitusta varten osotetulla 2,500 markan määrärahalla.

Vesijohtoput-
kien uudistus.

Koulupuutarhan laittaminen Eläintarhaan aloitettiin tammikuun 2 päivänä vedättämällä sinne 4,113 kuormaa rikkoja Kampin varastosta. Sittenkun rakennuskonttori oli elokuun lopulla paaluttanut koulupuutarhan rajat, ryhdyttiin laittamaan käytäviä sekä kuohkeuttamaan (40 sm. syvältä) viljeltäviksi tarkoitettuja osia ja suoritettiin konttorin alottama salaojitustyö loppuun. Käytävään tasotukseen käytettiin 5,651 kuormaa Fredriksperistä tuotua savihiekkaa. Alueen kaakkoisosassa sijaitseva pienehkö kallio poistettiin louhimalla.

Koulupuutar-
han laittaminen
Eläintarhaan.

Edellä mainittuihin töihin sekä rakennuskonttorin teettämään salaojitukseen, jotka työt kustannettiin muurarimestari Alex. Ärtin koulupuutarharahaston varoilla, käytettiin vuoteen 1911 asti kaikkiaan Smk 18,730: 31. Määräraha oli Smk 19,488: 77.

Helsingin kaupungin metsäin hoitoa varten asetetun metsänhoitajan kertomus vuodelta 1910 oli seuraavaa sisällystä:

Puutaimisto.

Puutaimistossa oli 1,985 erilajista puuntainta, jotka kaikki olivat varttuneet pitkiksi, minkä tähden ei niitä enää käynyt säilyttäminen puutaimistossa, vaan, kun niitä ei enää voitu käyttää kaupungin metsissä, tarjottiin ne kaupaksi. Kustannuksia taimien hoidosta ja myytyjen taimien pakkauksesta on vuoden varrella ollut Smk 80: 67. Myynnistä oli tuloja Smk 205: 65, joten ylijäämää syntyi Smk 124: 98.

Tukkipuiden leimaaminen.

Edellisenä vuonna Bölen talon ja Äggelbyn kartanon lunastetuilla mailla alotettua tukkipuiden leimaamista jatkettiin kuluvana vuonna Nybondaksen talon, Meilansin, Greijuksen, Kottbyn, Forsbyn, Gumtähden säterin, Sofielundin, Gumtähden huvilan sekä Träskin ja Pakaan mailla, jolloin luettiin 20,191 mäntyä, 16,864 kuusta ja 1,503 koivua, jotka 18 engl. jalan korkeudella olivat vähintään 6 engl. tuumaa läpimitaten. Tästä leimaamistyöstä oli kustannuksia Smk 310: 79.

Metsänperkaus.

Metsänperkausta on toimitettu erinäisillä alueilla Greijuksen, Bölen, Kottbyn, Forsbyn ja Gumtähden metsissä, jolloin enimmäkseen on kaadettu leppäpensaita ja pienempiä lehtipuita kasvullisesta havumetsästä, josta työstä on ollut kustannuksia Smk 796: 48. Aikaisemmin arvottomista jätteistä valmistettiin nyt kallionlouhintöissä peiteaineeksi kelpaavia risukimppuja, joiden arvo, laskettuna 60 pennin mukaan kappaleelta, oli Smk 263: 40, lukuun otettuna sitomiseen käytetyn rautalangan hinta, 42 markkaa. Metsänperkauksesta olleet menot vähenivät täten Smk:aan 575: 08.

Apuharvennus.

Apuharvennustakin on jatkettu edellisenä vuonna alotetuilla Äggelbyn ja Kottbyn mailla, jolloin enimmäkseen on vanhoja koivuja kaadettu kasvullisesta havumetsästä. Koivut on hakattu osin haloiksi, osin kallionlouhinnassa käytettäviksi peitehirsiksi. Kustannukset, Smk 2,820: 73, ovat hyvin korvautuneet saaduilla puuaineilla, joiden hinnaksi on arvattu Smk 5,550: 75 ja jotka on käytetty kaupungin tarpeisiin.

Hirsien harsinta.

Harsintahakkuusta, jota on jatkettu Greijuksen metsäalueella, on ollut kustannuksia Smk 2,375: 79 ja on ainespihaan viety piiluttuja puita Smk 349: 19 arvosta, jota paitsi metsässä oli vuoden päättyessä valmiiksi piiluttuja hirsii ynnä 90 metristä syltä polttopuita, joiden kaikkien puutavarain arvo oli yhteensä 6,000 markkaa.

Metsäpalot.

Metsäpaloja tai niiden alkuja syntyi toukokuun 21 ja heinäkuun 18 päivän välisenä aikana Meilansin, Greijuksen ja Kottbyn alueilla neljässä eri paikassa, jotka yhteensä käsittivät 0.415 hehtaarin alan enimmäkseen mäkistä maata. Vahingot olivat vähä-

pätöiset, ja jälkisammutuksesta ja vartioimisesta oli kustannuksia Smk 89: 20. Kahden metsäpalon sammutustyössä oli apuna Helsingin kaupungin ja Huopalahden palokuntain osastoja.

Vahingontekoa on myöskin vuonna 1910 jatkunut samaan ta- Vahingonteko.
paan kuin edellisissä vuosikertomuksissa on mainittu. Tämän hillitsemiseksi on kuitenkin vuoden varrella 6 henkilöä saatettu tuomioistuimessa syytteeseen ja tuomittu, minkä ohessa 7 henkilöä on sakotettu luvattomasta laitumensyötöstä ja 1 henkilöä luvattomasta hiekanotosta. Lisäksi on kaksi vahingontekojuttua lykätty seuraavaan vuoteen. Vuoden varrella on metsäin laitoihin sijoitettu 14 ilmoitustaulua, joissa kielletään vahinkoa tekemästä, ja ne näyttävätkin täyttäneen tarkoituksensa.

Samasta syystä, mikä edellisessä vuosikertomuksessa mainittiin, Ylimääräinen vartioiminen.
on ylimääräistä vartiomiehistöä palkattu juhannus- ja joulunpyhään edellisiksi päiviksi, ja oli tästä kertomusvuonna kustannuksia Smk 531: 50.

Katsaus metsänhoidosta y. m. olleisiin työkustannuksiin.

Menot ja tulot.

Puutaimisto y. m.	Smk	80: 67
Tukkien lukeminen	”	310: 79
Metsänraivaus ja -perkaus y. m.	”	838: 48
Apuharvennus ja tukkien kuljetus	”	2,820: 73
Metsäpalojen sammutus ja silmälläpito	”	89: 20
Ylimääräinen vartioiminen	”	531: 50
Tukkien kaato ja kuljetus	”	2,375: 79
	<u>Yhteensä Smk</u>	<u>7,047: 16</u>

Tuloja kaupungin tarpeisiin otetuista puista.

Koivuisia peitehirsii kallonlouhintaa varten	Smk	5,550: 75
Risukimppuja kallonlouhintaa varten	”	263: 40
Piiluttuja hirsii ainespihaan	”	349: 19
” ” ja halkoja metsässä	”	6,000: —
Myytyjä puuntaimia	”	205: 65
	<u>Yhteensä Smk</u>	<u>12,368: 99</u>

Säästö oli siis Smk 5,321: 83.

Säästö.